

**Резнік Надія Петрівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри товарознавства і митної справи, Державний торговельно-економічний університет

**Nadiia Reznik**, State University of Trade and Economics,  
<https://orcid.org/0000-0001-9588-5929>

**Ларіна Тетяна Федорівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри транспортних технологій і логістики, Державний біотехнологічний університет

**Larina Tetiana**, State University of Biotechnology,  
<https://orcid.org/0000-0003-3149-8430>

**Вегера Анастасія Володимирівна**, студентка факультету торгівлі та маркетингу спеціальності митна справа, Державний торговельно-економічний університет

**Vehera Anastasiia**, State University of Trade and Economics

### ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ORGANIZATION OF INTERNATIONAL ROAD TRANSPORT

Резнік Н. П., Ларіна Т. Ф., Вегера А. В. Організація міжнародних автотранспортних перевезень. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7. № 3. С. 23-30.

Nadiia Reznik, Larina Tetiana, Vehera Anastasiia, Organization of international road transport. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2022. Volume 7. № 3, pp. 23 – 30.

*У статті охарактеризовано систему організації доставки, а саме переміщення будь-яких матеріальних предметів або речовин з однієї точки в іншу за оптимальним маршрутом. Встановлено, що транспортні перевезення – це один із основоположних напрямів науки про управління інформаційними і матеріальними потоками у процесі руху товарів, що є надважливим, адже транспортна логістика – одна зі складових ціноутворення товару. Визначено теоретичні питання щодо організації міжнародних автотранспортних перевезень. Розкрито правові основи автомобільних, вантажних та пасажирських перевезень. Зазначена класифікація вантажних перевезень і вантажів. Перелічена основна документація при митному оформленні. Обґрунтовано особливості організації міжнародних автотранспортних перевезень. Основним законом, що визначає тему статті, є Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344-III (далі – Закон № 2344). Зазначено основні вимоги до автомобілів та перелічені документи, без яких перевезення не можливе. Головним завданням розвитку транспортно-дорожнього комплексу України до 2023 року є визначення шляхів розв'язання проблем подальшого розвитку транспортної галузі, зростання попиту на транспортні послуги, активізації процесів інтеграції транспортно-дорожнього комплексу України до європейської та світової транспортних систем. Конкурентоспроможний транспортний комплекс є складовою розвитку національної економіки кожної країни та основою її інтеграції у світове господарство. Частка транспортних послуг у ВВП України складає приблизно 14%. Обґрунтовано, що упродовж останніх років ринок транспортних послуг України характеризувався стійким зростанням. Актуальність дослідження обумовлена тим, що головне завдання системи надання послуг з міжнародних перевезень автомобільним транспортом виступає підвищення ефективності її функціонування за рахунок подальшої оптимізації її структури, широкого застосування сучасних організаційних форм і технологій, удосконалення правових норм і підвищення ролі керівних органів системи, що повніше відповідатимуть вимогам ринку послуг.*

**Ключові слова:** перевезення, логістика, вантаж, автотранспортні перевезення, поставки.

*The article describes the system of delivery organization, namely moving any material objects or substances from one place to another on the optimal route. It is highlighted that the transportation is one of the basic directions of science about management of information and material flows in the process of movement of goods, which is extremely important, because transport logistics is one of the components of commodity price formation. Theoretical issues regarding the organization of international road transport have been identified. The legal basis of road, cargo and passenger transportation has been opened. The classification of cargo transportations and cargoes was mentioned, as well as primary main documentation at customs registration. The peculiarities of the organization of international road transport are justified. The main law defining the subject of the article is the Law of Ukraine «On Road Transport» dated 05.04.2001 № 2344-III (hereinafter – Law № 2344). The basic requirements to cars and the list of documents without which it is not possible are specified. The main task of the development of the transport and road complex of Ukraine till 2023 is to determine ways of solving problems of further development of the transport industry, increase of demand for transport services, intensification processes of integration of the transport and road complex of Ukraine into the European and world transport systems. The competitive transport complex is a component of the development of the national economy of each country and the basis of its integration into the world economy. The share of transport services in the GDP of Ukraine is about 14%. In recent years, the market of transport services of Ukraine has been characterized by steady growth. The urgency of the research is conditioned by the fact that the main task of the system of rendering services on international transportation by automobile transport is to increase its efficiency due to further optimization of its structure, wide*

© Резнік Надія Петрівна, Ларіна Тетяна Федорівна, Вегера Анастасія Володимирівна, 2022

## **Вступ**

Для сучасного економічного стану України характерним є підвищення ролі транспорту, який забезпечує життєдіяльність населення, функціонування і розвиток економіки держави, збереження її обороноздатності, можливість досягнення зовнішньоекономічних цілей країни.

Транспорт як ніяка інша галузь відображає стан економіки країни в цілому. Україна розташована у центральній частині Європи і займає дуже привабливе геополітичне положення. Вона є природною транзитною країною для усіх видів транспорту, у тому числі автомобільного. Територією України проходять три міжнародні транспортні коридори. Ці чинники створюють необхідні передумови для залучення значних обсягів транзитних вантажів.

Важливим напрямом державного регулювання транспортного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності є дотримання Україною валютно-тарифної політики на світовому транспортному ринку. Створені автотранспортні підприємства різних форм власності здійснюють вантажні автоперевезення в Європу, і деякі з них мають угоди із зарубіжними країнами про зворотне завантаження, що сприяє розширенню ринку автотранспортних послуг України.

Аналізуючи ринок автотранспортних перевезень, можна сказати, що головною проблематикою даного виду перевезення є вибір надійного підрядника для співпраці. Також не менш важливим є неузгодженість правових та законодавчих норм у міжнародному транспортному просторі, слабка матеріально-технічна база і недостатність інвестицій на її вдосконалення та розвиток, забезпеченість безпеки автотранспортної діяльності.

В умовах глобалізації міжнародних ринків та розширення економічного розвитку посилення конкурентоспроможності України залежить від ефективних транспортної та логістичної систем. З огляду на процес підготовки до входження України в єдиний європейський економічний простір, актуальність питання щодо підвищення конкурентоспроможності транспортнологістичного комплексу лише підсилює увагу до нього та потребує детального аналізу проблем та можливих перспектив розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показав, що вивченням особливостей розвитку ринку логістики займалися українські та зарубіжні вчені, зокрема Н. Аксененко, Ж.-Ф. Арвіс, Дж. Бурневіц, В. Винников, І. Желябін, М. Зеленець, А. Кизим, М. Крістофер, Б. Лапідус, А. Мішарін, Т. Наулі, А. Новиков, Н. Пек, Г. Руденко, Д. Уотерс, А. Вельможін, А. Миротин та інші. Вони вважали, що послуги логістики є найважливішим сектором послуг світового ринку. В. Винников у своїй роботі проводить аналіз міжнародного досвіду організації логістичних систем. Д. Уотерс досліджує організаційні аспекти розвитку сучасного логістичного ринку та підкреслює фактор інтеграції підприємств у рамках логістичного ланцюжка. Незважаючи на значну кількість досліджень, існує низка проблем, які виступають предметом дискусій та обговорень вчених-економістів. Це свідчить про бурхливий та динамічний розвиток світового ринку логістичних послуг з урахуванням діяльності компаній, що займають лідируючі позиції на цьому ринку.

## **Мета статті**

Метою дослідження є вивчення організації автотранспортних перевезень, переваги даного підходу та методи його покращення. Завданням даної статті є показати наскільки зручними є транспортні перевезення, зазначити основні вимоги до автомобілів та перелічені документи, без яких не можливо здійснювати перевезення.

## **Виклад основного матеріалу дослідження**

Основним законом, який визначає види й організацію автоперевезень, є Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344-III (далі – Закон № 2344). За цим Законом автотранспортні послуги надають у разі перевезень пасажирів чи вантажів. При цьому перевезення за місцем їх надання поділено на внутрішні та міжнародні.

Міжнародні перевезення – це перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом з перетином державного кордону [1]. Тобто вони пов'язані з відповідними митними процедурами, які мають певні особливості.

Під автомобільним перевізником (далі – перевізник), який перевозить вантажі на договірних умовах, стаття 33 Закону № 2344 розуміє суб'єкта господарювання, що відповідно до законодавства надає послугу за договором про перевезення вантажу транспортним засобом,

---

який він використовує на законних підставах. До речі, у перевезеннях, у т. ч. міжнародних, можна використовувати не лише власні автотransпортні засоби, а й орендовані.

Закон № 2344 висуває певні критерії як до транспортних засобів, так і до перевізника. Оскільки темою даної статті є автотransпортні перевезення, а вантажні міжнародні перевезення безпосередньо є частиною головної теми, то сконцентруємося саме на їх особливостях.

Загальні вимоги до транспортних засобів містить стаття 20 Закону № 2344. Також вона перелічує умови допуску автомобілів до міжнародних перевезень вантажів. Зокрема, до них допускають транспортні засоби, на які є:

- документи, що підтверджують їх відповідність вимогам щодо безпеки руху та екологічної безпеки країн, на територію яких передбачено в'їзд;
- відповідна ліцензія на перевезення вантажів (тільки для транспортних засобів перевізників-резидентів);
- національні реєстраційні документи;
- документи стосовно страхування;
- номерні та розпізнавальні знаки.

Слід зазначити, що в міжнародних вантажних перевезеннях перевізник може використовувати причепа та напівпричепа, зареєстровані в іншій державі. На цей випадок стаття 20 Закону № 2344 передбачає обов'язкову наявність реєстраційних документів, номерних та розпізнавальних знаків держави – місця реєстрації таких причепів та напівпричепів.

Крім того, стаття 20 Закону № 2344 встановлює, що конструкція та технічний стан транспортних засобів, які використовують у міжнародних перевезеннях, мають відповідати вимогам законодавства України та іноземної держави, дозвіл на проїзд територією якої одержав власник транспортного засобу.

Ще однією важливою вимогою до транспортних засобів, призначених для міжнародних перевезень, є встановлення та використання на них контрольних приладів (тахографів) реєстрації режимів праці та відпочинку водіїв, передбачених законодавством країн, на території яких виконують перевезення [2].

Вантажні автомобільні перевезення розрізняють за такими ознаками:

- галузевою – перевезення вантажів промисловості, будівництва, сільського господарства, торгівлі, комунального господарства, поштові;
- розміром партій вантажів – масові і дрібнопартійні перевезення;
- територіальною ознакою – міські, приміські, внутрішньорайонні, міжрайонні, міжміські та міжнародні перевезення;
- способом виконання: місцеві – здійснюються одним автотransпортним підприємством; прямого сполучення – при перевезенні беруть участь кілька автотransпортних організацій; змішаного сполучення – перевезення двома або кількома видами транспорту. До однієї з форм перевезень змішаного сполучення відносяться комбіновані. При комбінованих перевезеннях вантаж передається з одного виду транспорту на інший без перевантаження. Це досягається, наприклад, шляхом застосування спеціальних напівпричепів-контрейлерів, що перевозяться на залізничних платформах або на річкових і морських суднах;
- часу освоєння – постійні, сезонні і тимчасові перевезення. Постійні здійснюються протягом усього року, сезонні – тільки в певну пору року, тимчасові носять епізодичний характер;
- організаційною ознакою – централізовані і децентралізовані. При централізованих перевезеннях автотransпортні підприємства виступають організаторами доставки вантажів одержувачам і самі здійснюють цей процес. При децентралізованих перевезеннях кожен вантажоодержувач самостійно забезпечує доставку вантажу [3].

Щодо основних документів, без яких не проходить жодне логістичне перевезення та митне оформлення, то це дуже важливий критерій в перевезенні, адже від цього безпосередньо залежить виконання задачі, поставленої перед логістом та компанією перевізника.

Перед початком ведення автотransпортних перевезень потрібно отримати дозвіл європейської конференції міністрів транспорту. Тож дозвіл ЄКМТ – документ, який надає право на використання автомобільного транспортного засобу автомобільного перевізника-резидента для міжнародного перевезення вантажу або проїзду без вантажу територією іноземних держав-членів ЄКМТ впродовж визначеного в ньому строку.

---

У конкурсі з розподілу дозволів ЄКМТ можуть брати участь автомобільні перевізники, які:

- є власниками автомобільних транспортних засобів або використовують транспортні засоби на умовах фінансового лізингу;
- мають на кожний автомобільний транспортний засіб сертифікати відповідності автомобільного транспортного засобу щодо безпеки руху та екологічної безпеки вимогам країн, територією яких здійснюватимуть перевезення («ЄВРО-4 безпечний» та вищої категорії екологічної безпеки), у кількості, зазначеній у відповідних резолюціях ЄКМТ у частині використання дозволів ЄКМТ автомобільним транспортним засобом [2].

Carnet TIR (книжка МДП) – це митний вантажосупровідний документ, який дає право перевозити вантажі через кордон держав в опломбованих митницею кузовах автомобілів чи контейнерах за спрощеними митними процедурами. Документ покриває автомобільні й залізничні перевезення вантажів (які здійснюються в автофургонах, трейлерах, напівтрейлерах і контейнерах) між державами, які визнають Митну конвенцію про міжнародні перевезення із застосуванням книжки МДП 1959 р. і 1975 р. Всі автомобільні транспортні засоби повинні мати відповідні дозволи компетентних органів на їхнє використання, які видаються вповноваженими органами країни, оформлюються у вигляді книжки з відривними аркушами, які відриваються при проходженні вантажем чергової митниці [4].

Метою створення конвенції МДП було:

- полегшення міжнародних перевезень вантажів дорожніми транспортними засобами;
- спрощення і гармонізація прикордонних та імпорتنих процедур, формальностей;
- створення міжнародної системи митного контролю.

Зона дії конвенції МДП поширюється на всю Європу, Північну Америку, частину Північної Африки, Чілі, Уругвай, Близький та Середній Схід.

Положення Конвенції МДП стосуються перевезень автомобільним і змішаним транспортом. У ній містяться вимоги до засобів і технології перевезення.

Система МДП базується на таких основних чотирьох принципах:

1. Вантажі повинні перевозитись у безпечних транспортних засобах або контейнерах.
2. Оплата митних тарифів і податків, якщо існує ризик їх несплати, повинна бути забезпечена міжнародною гарантією.
3. Вантажі повинні супроводжуватися визаною всіма країнами-учасницями Конвенції книжкою, яка використовується в країні відправлення і виконує роль контрольного документа в державах відправлення, транзиту і призначення.
4. Заходи митного контролю в країні відправлення вантажу повинні бути такими, щоб були визнані достатніми в країнах транзиту і призначення.

Принцип дії системи МДП. Усі необхідні митні процедури (формальності), що стосуються вивезення вантажів, виконує митниця країни відправника. Тут оглядаються та оформлюються вантажі на підставі інформації, яка заявлена перевізником у книжці МДП, накладаються митні пломби, про що робиться позначка в книжці. Після цього відокремлюється один відривний аркуш та заповнюється відповідний корінець у книжці, яка повертається перевізнику, що може розпочинати транспортну операцію.

Коли перевізник опиняється на митному кордоні, прикордонна митниця країни відправлення перевіряє цілісність митних пломб, відриває другий аркуш книжки МДП і заповнює відповідний корінець.

Після цього може бути надано дозвіл на вивезення вантажу за кордон. Обидва корінці у книжці МДП підтверджують, що перевезення по території країни відправлення повністю завершено.

Прикордонна митниця відсилає свій відривний аркуш книжки МДП у митницю, що оформляла відправлення вантажу, де отриманий аркуш порівнюється з першим відривним аркушем.

Якщо прикордонна митниця не помітила порушень і не зробила будь-яких поміток у своєму відривному аркуші, тобто він ідентичний з першим відривним аркушем, то книжка МДП вважається оформленою без застережень.

Якщо відривний аркуш прикордонної митниці містить інформацію про порушення митних правил або якщо цей аркуш не отримано в митниці відправлення вантажу, то

---

прикордонна митниця робить запит у національне гарантійне об'єднання та інформує його, що книжка МДП оформлена із застереженнями або не оформлена зовсім.

Якщо митні органи не отримають задовільне пояснення, то вони визначають розміри мит і податків, що підлягають сплаті. Якщо ж такі платежі не вдається отримати безпосередньо від порушника або особи, відповідальної за порушення, митні органи отримують визначену суму від національного гарантійного об'єднання.

У кожній наступній державі транзиту відбувається така сама процедура, як і в державі відправлення. Митниця, через яку вантажі ввозяться на територію транзиту, перевіряє цілісність митних пломб і відриває один аркуш у книжці МДП.

Подібним чином діє митниця, через яку вантажі вивозяться з території країни транзиту. Ці два аркуші звіряються, і транспортна операція завершується. Якщо ж помічені якісь порушення, застосовуються згадані процедури з відшкодування.

Митниця, через яку вантажі ввозяться на територію держави призначення, до того ж, якщо вона одночасно є і митницею призначення вантажу, відриває в книжці МДП обидва аркуші і несе відповідальність за розміщення цих вантажів під інший митний режим, наприклад, розміщує вантаж у митному складі, випускає його у вільний обіг або інше.

У разі, коли отримувач вантажу знаходиться всередині країни, прикордонна митниця діє за схемою дії прикордонної митниці країни відправлення. Виписана схема передбачає можливість застосовувати право органів будь-якої країни на огляд вантажу, якщо є підстави вважати, що вантаж перевозиться з порушеннями митних правил, наприклад, використані фальшиві печатки, митні пломби, невідповідність складу вантажу дорожнім документам, підроблена книжка МДП. Митні органи мають право визначати терміни і маршрут переміщення вантажу.

У такому разі перевізник повинен подати задовільне пояснення, якщо він порушив маршрут або змінив термін перебування у дорозі.

Якщо на маршруті були зіпсовані митні пломби, здійснена перевалка вантажу, повне або часткове його знищення, перевізник повинен отримати офіційне підтвердження цього факту в будь-якій офіційній установі, що знаходиться якомога ближче до місця скоєння порушення або злочину.

На підставі цієї інформації митні органи розслідують обставини справи з метою підтвердження наведених фактів.

Конвенція МДП стосується перевезень вантажів без їх проміжного перевантаження на маршруті в дорожніх транспортних засобах (контейнерах) від митниці однієї зі сторін, що домовляється, до митниці призначення другої сторони за умови, що хоча б якась частина операції МДП між її початком і завершенням виконується автомобільним транспортом.

Відповідно до Конвенції МДП товари, що переміщуються з дотриманням процедур МДП у запломбованих транспортних засобах, звільняються, як правило, від сплати (або депозиту) ввізних або вивізних мит і податків у проміжних митницях.

Платежі за митне оформлення книжок МДП у цих митницях не здійснюються. Також ці вантажі, що переміщуються відповідно до вимог правил МДП, звільняються від митного огляду в пунктах проміжних митниць.

Митний огляд у проміжних митницях може здійснюватися тільки у виняткових випадках, якщо є вагомі підстави вважати, що в транспортних засобах під митними пломбами знаходяться товари, не зазначені в маніфесті книжки МДП.

Положення Конвенції МДП дозволяють застосування країнами-членами обмежень, що продиктовані необхідністю дотримання громадської моралі, безпеки, охорони здоров'я та гігієни населення, ветеринарного та фітосанітарного контролю.

Процедура МДП застосовується, якщо товари супроводжуються книжкою МДП, оформленою відповідно до Конвенції МДП і забезпечуються гарантією об'єднання, яка гарантує ці вантажоперевезення за умови, що ці товари перевозяться на транспортних засобах, попередньо допущених для перевезень під митними печатками і пломбами, крім випадків перевезення важковагових або великогабаритних вантажів, при транспортуванні яких на обкладинці і всіх аркушах книжки МДП повинен бути зроблений напис *«важковагові або великогабаритні товари» англійською або французькою мовами.*

---

На транспортних засобах обов'язково повинні бути прикріплені голубого кольору прямокутні таблички з написом «TIR». При цьому одна табличка розміщується спереду, а друга така ж табличка – позаду порожнього транспортного засобу або складу транспортних засобів таким чином, щоб вони були добре помітні (ці таблички повинні бути зйомними).

Умови застосування процедур МДП передбачають, що митниці відправлення повинні знаходитися тільки в одній країні, а митниці призначення можуть знаходитись не більш як у двох країнах. Загальна кількість митниць відправлення і призначення не повинна перевищувати чотирьох.

Якщо частина маршруту транспортування вантажу із застосуванням книжки МДП проходить по території країни, яка не підписувала Конвенцію МДП, або якщо процедура МДП припиняється через більш пільгові транзитні системи, то операція МДП призупиняється на цій частині маршруту.

У даному разі перевезення з дотриманням процедур МДП може поновитися за умови, що митні печатки і пломби не пошкоджені, як і інші засоби митної ідентифікації [5].

Будь-яке міжнародне транспортування вантажів супроводжує величезна кількість документів, без яких здійснити перевезення товару не можливо. Особливе місце в цьому пакеті паперів займає накладна CMR. Цей документ є підтвердженням укладання контракту між контрагентами: продавцем, перевізником і замовником. Саме тому так важливо розібратися в тому, що таке CMR накладна. Це дозволить уникнути непорозумінь між сторонами угоди.

Транспортна накладна CMR (ЦМР) – транспортний документ, найбільш широко використовуваний при міжнародних вантажних перевезеннях автомобільним транспортом. Транспортна накладна CMR випишується для підтвердження укладення договору перевезення, який визначає відповідальність відправника, перевізника та одержувача товару. Підтверджує, що вантаж в момент прийняття знаходився в належному стані, в цілій упаковці, маркування і число місць відповідає зазначеним у накладній [6].

Транспортна накладна CMR діє на підставі Конвенції про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ), яка містить загальні дані про вид, зміст, і правила заповнення накладної. Відповідно до КДПВ накладна складається як мінімум в трьох примірниках, і підписується відправником і перевізником. Перший примірник накладної передається відправнику, другий – супроводжує вантаж, третій – залишається у перевізника. Кількість інших примірників залежить від кількості країн транзиту, через які перевозиться вантаж.

CMR накладна – найважливіший міжнародний документ, який відіграє особливу роль у питаннях організації автомобільних перевезень. У ньому відбиваються основні відомості про транспортний маршрут, що перевозиться товар і самого перевізника.

Вона містить такі дані:

- кількість товару;
- юридичне найменування компанії перевізника;
- час, витрачений на транспортування вантажу;
- маршрут, по якому перевозили товар;
- інформація про документи, на підставі яких здійснювалася поставка;
- назва компанії відправника;
- назва компанії вантажоодержувача.

Правильно оформлена документація має велике значення при перевезенні товарів через кордони, адже її відсутність чи неправильне оформлення може призвести до затримок та додаткових витрат або навіть невиконання замовлення.

Нижче наводимо орієнтовний перелік документів, що можуть знадобитися для проведення процедури митного оформлення (він залежатиме від вибраного способу транспортування):

- зовнішньоекономічний договір (зокрема додатки);
- специфікація товару на поставку;
- протокол узгодження ціни (за наявності);
- рахунок-фактура (із вказівкою країни походження товару, умов поставки, номерів контракту та ін.);
- пакувальний лист;
- документи, що підтверджують дотримання заходів нетарифного регулювання;

- залежно від виду транспортування вантажу – накладні CMR, залізничні, авіаційні, поштові накладні;
- документи на придбання товару (якщо експортер не є виробником);
- документи, що підтверджують країну походження товару (якщо товар має українське походження);
- дані перевізника (адреса, контактні дані, код ЄДРПОУ);
- дані водія (для авто – копія паспорта водія та технічного паспорта машини, причепа);
- свідоцтво на перевезення вантажів із митним забезпеченням (за наявності);
- книжка МДП (CARNET TIR – за необхідності);
- книжка АТА (CARNET ATA – за необхідності);
- довідка про транспортні витрати до кордону України від перевізника (за необхідності);
- сертифікати якості, паспорти, технічні описи, креслення на товар (за необхідності) та ін.;
- документи, що підтверджують повноваження особи, яка подає митну декларацію [7].

### Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, головними перевагами вибору автотранспортного перевезення над іншими видами логістичних перевезень (морський, авіаційний, залізничний, трубопровідний) є: мобільність та швидкі терміни поставки. Також важливим фактором при виборі даного виду перевезення є не прив'язаність до розкладу відправлення, незалежність від погодних умов. Завдяки розгалуженій системі доріг та магістралей за допомогою автомобіля можна доставити товар до будь-якого пункту призначення. У зв'язку з популярністю автоперевезень вантажівки обладнають супутниковими системами контролю за рухом, що дозволяє розрахувати точний час прибуття вантажу та інформувати відправника та одержувача про місце його знаходження. Автоперевезення є найбільш економним видом доставки. Вартість транспортування того ж вантажу залізницею виходить дорожче в 1,5-2 рази, а повітрям – у 3 та більше.

Втім, звичайно, існують недоліки даного типу перевезень, а саме:

- велика собівартість у разі перевезення вантажу на далекі відстані;
- необхідність перетину кордонів спричиняє невелику втрату часу;
- поломка автомобіля у дорозі може призвести до збою графіка постачання товару;
- можливість крадіжки вантажу. Різні засоби контролю вантажу та транспорту, на жаль, не дають 100% захисту від крадіжки.

Не менш важливим є вибір підрядника для здійснення перевезення. При виборі контрагента краще звертатися до компанії, що працює багато років на ринку вантажоперевезень і встигла заслужити на позитивну репутацію. Для перевірки відомостей про діяльність юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань можна скористатись пошуком у Єдиному державному реєстрі України чи аналогічними сервісами інших країн.

### Список літератури

1. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
2. Міжнародні перевезення: особливості організації. URL: <https://www.golovbuh.com.ua/article/6113-qqq-17-m3-03-03-2017-organizatsiya-mjnarodnih-perevezen>
3. Види, класифікація та характеристика вантажних перевезень. URL: [https://stud.com.ua/22452/logistika/vidi\\_klasifikatsiya\\_harakteristika\\_vantaznih\\_perevezen](https://stud.com.ua/22452/logistika/vidi_klasifikatsiya_harakteristika_vantaznih_perevezen)
4. Книжка міжнародних перевезень. URL: [https://leksika.com.ua/12550909/legal/knizhka\\_mizhnarodnih\\_dorozhnih\\_perevezen](https://leksika.com.ua/12550909/legal/knizhka_mizhnarodnih_dorozhnih_perevezen)
5. Митна конвенція із застосуванням книжки МДП (конвенція МДП). URL: <http://zbs.lutsk.ua/news/pereviznykam/mytna-konventsija-iz-zastosuvannyam-knygky-mdp-konventsija-mdp/>
6. Що таке CMR? Для чого потрібна товаро-транспортна накладна CMR (ЦМР). URL: <https://trans-atlas.com.ua/ua/article/91>
7. Перелік необхідних документів для експорту. URL: [https://export.gov.ua/139-perelik\\_neobkhidnih\\_dokumentiv\\_dlja\\_eksportu](https://export.gov.ua/139-perelik_neobkhidnih_dokumentiv_dlja_eksportu)
8. Резнік Н.П. Логістика: навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ, 2021. 146 с.
9. Гудков В.А., Миротин Л.Б., Вельможин А.В., Ширяев С.А. Пассажи́рские автомобильные перевозки: Учебник для вузов. М. Горячая линия Телеком 2006, 448 с.
10. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management. Harlow: Prentice Hall. 2005. 299 P.

- 
11. Reznik Nadiia, Zahorodnia Alona, Chornenka Lyudmyla. Analysis of the logistics component of the economic security system of enterprises. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2021. №4 (36). [https://doi.org/10.31435/rsglobal\\_ijite/30122021/7739](https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30122021/7739).
  12. Reznik Nadiia P. and Hrechaniuk Liudmyla M., Justification of measures to improve the efficiency of logistics system management, AIP Conference Proceedings 2022, 2413, 040002. <https://doi.org/10.1063/5.0090406>.

## References

1. Zakon Ukrainy «Pro avtomobil'nyj transport». [The Law of Ukraine «On Road Transport»] dated 05.04.2001 № 2344–III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
2. Mizhnarodni perevezennia: osoblyvosti orhanizatsii. [International transportation: Peculiarities of the organization]. Available at: <https://www.golovbuh.com.ua/article/6113-qqq-17-m3-03-03-2017-organizatsiya-mjnarodnih-perevezen>
3. Vydy, klasyfikatsiia ta kharakterystyka vantazhnykh perevezen'. [Types, classification and characteristics of cargo transportations]. Available at: [https://stud.com.ua/22452/logistika/vidi\\_klasifikatsiya\\_harakteristika\\_vantazhnykh\\_perevezen](https://stud.com.ua/22452/logistika/vidi_klasifikatsiya_harakteristika_vantazhnykh_perevezen)
4. Knyzhka mizhnarodnykh perevezen'. [Book of international transportation]. Available at: [https://leksika.com.ua/12550909/legal/knizhka\\_mizhnarodnih\\_dorozhnykh\\_perevezen](https://leksika.com.ua/12550909/legal/knizhka_mizhnarodnih_dorozhnykh_perevezen)
5. Mytna konventsiia iz zastosuvanniam knyzhky MDP (konventsiia MDP). [Customs Convention with the application of the TIR Carnet (TIR Convention)]. Available at: <http://zbs.lutsk.ua/news/pereviznykam/mytna-konventsiia-iz-zastosuvanniam-knyghky-mdp-konventsiia-mdp/>
6. Scho take CMR? Dlia choho potribna tovaro-transportna nakladna CMR (TsMR). [What is CMR? What does the CMR (CMR) bill of lading need?]. Available at: <https://trans-atlas.com.ua/ua/article/91>
7. Perelik neobkhidnykh dokumentiv dlia eksportu. [List of necessary documents for export.]. Available at: [https://export.gov.ua/139-perelik\\_neobkhidnykh\\_dokumentiv\\_dlia\\_eksportu](https://export.gov.ua/139-perelik_neobkhidnykh_dokumentiv_dlia_eksportu)
8. Reznik, N.P. (2021). Lohistyka: navchal'nyj posibnyk. [Logistics: heading guide]. Natsional'nyj universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Kyiv. Ukraine.
9. Hudkov, V.A., Myrotyn, L.B., Vel'mozhyn, A.V., Shyriaev, S.A. (2006). Passazhyrskye avtomobyl'nye perevozky: Uchebnyk dlia vuzov. [Passenger automobile transportation: Textbook for universities]. Horiachaia lynyia Telekom. Moscow. Russia.
10. Christopher M. (2005). Logistics and Supply Chain Management. Prentice Hall. Harlow
11. Reznik Nadiia, Zahorodnia Alona, Chornenka Lyudmyla. (2021). Analysis of the logistics component of the economic security system of enterprises. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. №4 (36). [https://doi.org/10.31435/rsglobal\\_ijite/30122021/7739](https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30122021/7739).
12. Reznik Nadiia P. and Hrechaniuk Liudmyla M. (2022). Justification of measures to improve the efficiency of logistics system management, AIP Conference Proceedings, 2413, 040002. <https://doi.org/10.1063/5.0090406>.

**Стаття надійшла до редакції 22.09.2022 р.**